

La Mata

Mura

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Zona Coll d'Estenalles
Emplaçament Camí que surt del km. 15 de la BV-1221 davant de Coll d'Estenalles.

Coordenades:

Latitud: 41.66585
Longitud: 1.98992
UTM Est (X): 415911
UTM Nord (Y): 4613170

Classificació

Número de fitxa 08139 - 31
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XIII-XIX
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Tot i que en general està en bon estat, degut a la manca d'ús està en mal estat l'arrebossat de calç de les parets exteriors.
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Observacions protecció: NNSS, 1990. Pla especial Parc, 1997.
Número inventari IPA nº 16823.
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat Pública
Titular: Diputació de Barcelona. Rambla Catalunya, 126 08029 Barcelona
Fitxes associades:
[Capella de Sant Jaume de la Mata](#)
Autoria de la fitxa Cortés Elía, M^a del Agua

Data de registre de la fitxa: dc., 14/02/2007 - 01:00
Autoria de la darrera revisió: Cortés Elía, M^a del Agua
Data de la darrera revisió: dj., 01/07/2021 - 20:50

Descripció

Masia amb edificacions annexes. La casa principal és de planta rectangular allargada, amb planta baixa i dues plantes pis. Té la coberta a dues aigües de teula àrab recolzada sobre un ràfec de maó i teula amb el carener perpendicular a la façana principal, que s'obre a migdia. En la part central de la casa sobresurt el cos d'escala cobert amb teulada a doble vessant. La façana principal és simètrica i ben composada, seguint una tipologia del s. XIX, amb un portal central d'arc escarser amb brancals de pedra. A la planta baixa hi ha dues finestres disposades una a cada costat de la porta, amb reixa de ferro forjat i brancals, llinda i ampit de pedra. Al primer pis hi han tres antigues obertures tipus balcó que conserven els brancals de pedra però que han estat transformats: les dues dels extrems han estat tapiades, mentre que la central s'ha reduït disposant una finestra. A la tercera planta, hi ha tres finestres petites iguals. A la cantonada sud-est hi ha restes d'un volum a l'alçada de la primera planta seguint una estructura similar a una tribuna. La façana lateral de llevant segueix també una estructura simètrica, amb dues portes allindades a la part central i finestres austeres disposades simètricament. La façana de ponent té petites finestres i una porta central allindada; davant s'obre un pati i una sèrie de coberts que albergaven tines i cellers i que tanquen l'espai a modus de baluard. La façana nord és un mur amb dues petites finestres, una per planta. Els murs són de pedra de diferents mides i arrebossats amb calç. Al davant de la façana de llevant de la casa hi ha l'era de rajols de ceràmica, així com dues edificacions de pedra vista rehabilitades recentment i amb coberta a dues aigües. A la dreta de la façana principal hi han els coberts que eren els estables i corrals. Al costat sud de la casa hi ha un antic pou de glaç convertit en cisterna. A la banda nord, sobre un turó, hi ha la capella del mas de Sant Jaume de la Mata. A l'interior de la casa es conserva l'estructura general, en la que es poden observar les sales centrals que articulen els espais dels dos pisos, la cuina amb una important campana semicircular del foc, una pica rentamans, i el cos de l'escala central.

Observacions:

Es troba dins la zona del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac.

Història

Aquesta casa està documentada des del segle XII, tot i que l'estructura arquitectònica mostra un mas modern, fruit de diferents ampliacions i rehabilitacions, que amaguen l'antic habitatge medieval. L'any 1195 Guillem de Terracia i la seva esposa, van fer una donació a Pere de Mata i la seva esposa del mas anomenat La Mata (ACA). El 6 de maig de 1288 l'abat de Sant Llorenç del Munt, Fra Ramon de Poces, estableix a Pere Mata i al seu fill, el mas de La Mata que posseïa el convent en franc alou en el terme de Sant Martí de Nèspola. El 1274, Elisendis de Vernet va adquirir els masos de La Mata i Castellar a l'abadessa Ermessendis (ABM, Spéculo de Sant Llorenç del Munt). Una còpia del mateix document es conserva a l'arxiu familiar que guarden els hereus de La Mata, junt a altra documentació que forma un arxiu familiar força complet. A partir d'aquest moment, la documentació es succeeix fent referències diverses a la relació amb el monestir de Sant Llorenç del Munt, al que els propietaris de la Mata rendien homenatge i pagaven censos, dependència que es van mantenir fins ben entrat el segle XIX. Durant el segle XVIII, aquesta era una de les masies importants del terme, ja que va acumular nombroses propietats i altres masos en diferents

èpoques. El 1364 adquireix el mas Satria; el 1370 li ve per donació el mas de Castellar; el 1436 compra el mas de la Vall; el 1540 obté els masos Furest, Moragues, Moronell, Llacuna, Satria i Smanella, així com diferents terres; el 1570 compra el mas Pola a Pere Santllay; el 1601 els masos de la Rouriga i la Ginebreda. A la consuetud de Mura de l'any 1592 (APM) a la Mata hi habitaven 21 persones, mostrant la importància ja en aquesta època. Això mostra com al segle XVIII aquest era un dels masos de major producció de la zona. En el testament de Francesc Mata i Mates el 17 de juny de 1785, va nomenar hereva seva en usdefruit a la seva neboda Rosa Barat i Guitart, muller de Pere Barata, amb la condició que qualsevol descendent d'aquesta havia de prendre el cognom Mata; en cas contrari havien de donar anualment 300 lliures a l'Hospital de la Santa Creu de Barcelona o bé que el patrimoni passés a l'immediat. Això s'ha complert, i actualment els descendents encara porten el cognom Mata de la Barata. A mitjans del segle XIX, l'hereu del mas, Francesc Mata de la Barata i Guitart, va decidir traslladar la residència familiar de la Mata a la vila de Terrassa per raons de seguretat, on va construir una casa. Fins fa uns anys hi havia un restaurant que regentava la mateixa família. Actualment és propietat del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt, que utilitza la casa com a magatzem i espai de serveis del Parc; i que va rehabilitar la casa dels masovers com a oficines centrals del Parc.

Bibliografia

BALLBÈ, M.: Aportació històrica de Mura. Les cases de pagès. Mura. 1997. Inventari del Patrimoni Cultural Immobile. Generalitat de Catalunya.

